

**MINISTERUL TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚIILOR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**Raport de monitorizare a
Planului de acțiuni privind implementarea
Strategiei Naționale de dezvoltare a societății informaționale
„Moldova Digitală 2020”
în anul 2014**

Hotărârea Guvernului nr. 857 din 31.10.2013

Chișinău 2015

SUMAR

INFORMAȚIE GENERALĂ	3
I. Infrastructură și acces – îmbunătățirea conectivității și accesului la rețea	4
II. Conținut digital și servicii electronice – promovarea generării conținutului și serviciilor digitale	6
III. Capacități și utilizare – consolidarea alfabetizării și competențelor digitale pentru a permite inovarea și a stimula utilizarea	10
IV. Crearea condițiilor pentru sporirea gradului de securitate și încredere în spațiul digital	12
CONCLUZII	16

INFORMAȚIE GENERALĂ

Evoluțiile din ultimii ani în domeniile informației, cunoștințelor și tehnologiilor marchează o nouă ordine socială ce este caracterizată de dezvoltarea și implementarea noilor tehnologii informaționale și de comunicații în toate sferile activității umane. Tehnologiile digitale sunt printre factorii cheie ai dezvoltării economice, care pot contribui direct la realizarea de schimbări fundamentale în domeniul economic și crearea unor oportunități de inovare și dezvoltare.

Astfel, un pas important al procesului de digitizare a țării l-a constituit aprobarea **Strategiei naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”** (Strategie), care stabilește prioritățile strategice până în anul 2020.

Viziunea Strategiei este formarea până în anul 2020 a unei societăți informaționale avansate, în care utilizarea facilităților tehnologiei informației și comunicațiilor, accesul extins la infrastructura TIC modernă, conținutul digital bogat și serviciile informaționale performante, vor conduce la competitivitatea economică, o bună guvernare și implicit la creșterea bunăstării populației.

Strategia este structurată pe trei piloni, fiecare din care reflectă cele mai importante probleme ale sectorului și dezvoltă acțiunile din respectivul domeniu pentru a atinge obiectivele:

- 1) Pilonul I: **Infrastructură și acces** – îmbunătățirea conectivității și accesului la rețea;
- 2) Pilonul II: **Conținut digital și servicii electronice** – promovarea generării conținutului și serviciilor digitale;
- 3) Pilonul III: **Capacități și utilizare** – consolidarea alfabetizării și competențelor digitale pentru a permite inovarea și a stimula utilizarea.

Pentru asigurarea derulării eficiente a procesului de implementare a Strategiei a fost elaborat **Planul de acțiuni** privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”, care stabilește liniile de acțiune și programele propuse în vederea atingerii obiectivului general de dezvoltare a unei societăți informaționale performante și a economiei bazate pe cunoaștere, integrând pe orizontală și prioritățile.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 857 din 31.10.2013, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor este desemnată instituție responsabilă de monitorizarea activităților prevăzute în Planul de acțiuni pentru realizarea Strategiei.

Scopul monitorizării implementării Planului reprezintă una din activitățile de bază ale MTIC. Prin această activitate au fost recepționate de la instituțiile responsabile pentru implementarea acțiunilor informații privind realizarea sarcinilor trasate în Plan pe domeniile de competență.

Reieșind din faptul, că suntem la finele primului an de implementare a Strategie, prezentul raport reflectă informația cu privire la gradul de inițiere și executare a acțiunilor prevăzute pentru anul curent, precum și ne furnizează informația vizavi de realizările pe ariile de competență a instituțiilor implicate.

În procesul de elaborare a prezentului Raport a fost efectuată analiza gradului de executare a fiecărui obiectiv, inclusiv pe acțiuni, cu estimarea indicatorilor de performanță stabiliți în Plan. Planul de acțiuni are la bază 4 obiective generale și 9 obiective specifice, realizarea cărora este prevăzută prin intermediul acțiunilor/sub-acțiunilor.

I. Infrastructură și acces – îmbunătățirea conectivității și accesului la rețea

OBIECTIV GENERAL: Dezvoltarea infrastructurii infocomunicaționale și îmbunătățirea accesului pentru toți

Obiective specifice:

- I. Accesul la Internet la viteza de cel puțin 30 Mbps
- II. Tranziția la televiziunea digitală terestră

Direcții strategice:

1. Programul de dezvoltare a rețelelor fixe în bandă largă
2. Programul de dezvoltare a rețelelor prin radio acces în bandă largă
3. Programul de tranziție de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră

Pilonul I „Extinderea accesului și conectivității – o infrastructură TIC omniprezentă optimizată cu acces ușor, uniform și nediscriminatoriu pentru toți” stabilește 17 acțiuni, dintre care - 12 acțiuni urmau a fi realizate în anul 2014.

Estimarea gradului de realizare pe pilon a fost efectuată pe direcțiile strategice, exprimate prin 3 Programe și se prezintă în Raport cu descrierea performanțelor atinse în anul de gestiune.

Realizări în cadrul Programului de dezvoltare a rețelelor fixe în bandă largă.

- ❖ Numărul abonaților la serviciile de acces la Internet în bandă largă la puncte fixe a depășit cifra de 497,7 mii; rata de penetrare a acestor servicii raportată la 100 de locuitori a ajuns la 13,99%. Sectorul comunicațiilor electronice din Moldova are încă suficient spațiu pentru creștere, iar conexiunile de bandă largă dețin încă o cotă mică din piață.
- ❖ Republica Moldova își consolidează pozițiile în ratingurile internaționale și se regăsește în locurile de top după viteza de încărcare a datelor (locul 6), cu viteza de 40,61 Mbps¹
- ❖ Continuarea proiectului comun al MTIC și Uniunea Internațională în Telecomunicații privind „Crearea punctelor de acces la Internet în localitățile rurale din republică, utilizând tehnologiile de comunicare în bandă largă”. În anul 2014 a demarat etapa a 5 a proiectului, fiind create încă 16 PAPI cu 28 de locuri pentru utilizatori, instalate în incinta oficiilor poștale.
- ❖ O intervenție justificată din partea MTIC privind necesitatea extinderii accesului la infrastructura asociată a fost elaborarea și promovarea în Guvern a proiectului de Lege privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor de comunicații electronice. Proiectul a fost expertizat de către un grup de experți din cadrul Ministerului Administrației și Digitizării și Oficiului Comunicații Electronice din Polonia. Totodată, la proiectul dat a fost elaborată Analiza Impactului de Reglementare, care a fost avizat pozitiv de către Comisia pentru reglementarea activității de întreprinzător.

În anticipare la acest subiect, pe data de 24.09.2014 la Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a avut loc ședința privind convenirea acțiunilor necesare în vederea elaborării normelor tehnice specifice pentru autorizarea lucrărilor de construire (instalare) a rețelelor publice de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociată acestor rețele, inclusiv a rețelelor interne de acces în bandă largă, coordonarea proiectelor de realizare a traseelor sistematizate cablate și spațiilor tehnologice pentru instalarea echipamentelor și altor elemente de infrastructură a rețelelor interne de acces în bandă largă.

¹ Clasamentul Netindex 2014, <http://www.netindex.com/>

Rămâne o discrepanță substanțială între accesul în localitățile urbane și în cele rurale. Conectivitatea în bandă largă nu este prezentă pe tot teritoriul la viteze necesare pentru a răspunde nevoilor actuale și viitoare ale țării. Aproape 30% dintre localitățile rurale nu au încă acces în bandă largă. Drept urmare, pentru consolidarea pieței serviciilor de acces la Internet, MTIC a elaborat documentul de politici „Programul de dezvoltare a rețelelor în bandă largă pe anii 2015-2020”. Aprobarea documentului este condiționat de adoptarea legii privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice.

Realizări în cadrul Programului de dezvoltare a rețelelor prin radio acces în bandă largă.

În scopul dezvoltării rețelelor prin radio acces în bandă largă a fost inițiat procesul de ajustare a cadrului normativ de reglementare. Măsurile de reglementare țin preponderent de competențele Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI).

- ❖ La data de 14.07.2014 a fost emisă Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.30 privind limitarea numărului de licențe de utilizare a frecvențelor radio din benzile de frecvențe: 791-821/832-862 MHz; 890- 915/935-960 MHz și 1710-1785/1805-1880 MHz.
- ❖ La data de 14.07.2014, prin Hotărârea nr. 31 al Consiliului de Administrație al ANRCETI au fost aprobate Condițiile speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din benzile de frecvențe 791-821/832-862 MHz, 890-915/935-960 MHz și 1710 - 1785/1805 - 1880 MHz în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile celulare terestre.
- ❖ La data de 28.07.2014, Consiliul de Administrație al ANRCETI a emis decizia de eliberare, prin încredințare directă, pentru un termen de valabilitate de 15 ani, începând cu 6 noiembrie 2014, a opt licențe pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio disponibile din benzile de frecvențe 800 MHz, 900 MHz și 1800 MHz către cei trei furnizori de telefonie mobilă S.A. „Orange Moldova”, S.A. „Moldcell” și S.A. „Moldtelecom”, inclusiv 2 în banda de frecvențe de 800 MHz, 3 în banda de frecvențe de 900 MHz și 3 în banda de frecvențe de 1800 MHz. După atribuirea prin încredințare directă a rămas nesolicitată o licență în banda 800 MHz și două licențe neatribuite 2X5 MHz în banda de frecvențe 900MHz eGSM.
- ❖ În luna august ANRCETI a eliberat licențe: S.A. „Orange Moldova”, S.A. „Moldcell” și S.A. „Moldtelecom” la cererea acestora, pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio disponibile din benzile de frecvențe 800, 900 și 1800 MHz (câte o licență de utilizare a frecvențelor din fiecare din cele trei benzi) în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații mobile celulare terestre.
- ❖ La data de 30.12.2014 Consiliul de Administrație al ANRCETI a aprobat prin Hotărârea nr. 58, Caietul de sarcini pentru concursul de eliberare a licențelor de utilizare a frecvențelor/canalelor radio din banda de frecvențe de 3400-3600 MHz în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile terestre de acces radio de bandă largă și acces radio fix.
- ❖ La data de 30.12.2014 Consiliul de Administrație al ANRCETI a aprobat, prin Hotărârea nr. 59, Condițiile speciale tip de licență pentru utilizarea frecvențelor/canalelor radio din banda de frecvențe de 3400-3600 MHz în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile terestre de acces radio de banda largă și acces radio fix.
- ❖ La data de 19.01.2015, ANRCETI a emis Decizia privind instituirea Comisiei de concurs pentru eliberarea licențelor de utilizare a frecvențelor/canalelor radio din banda de frecvențe radio 3400-3600 MHz în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice mobile terestre de acces radio de banda largă și acces radio fix.

- ❖ Ghidul privind asigurarea serviciilor mobile provizorii pentru deservirea manifestărilor și evenimentelor publice a fost elaborat și publicat de către ANRCETI pe pagina sa de Internet la data de 05 ianuarie 2015.

Realizări în cadrul Programului privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la televiziunea digitală terestră.

- ❖ A fost elaborat și aprobat de principiu în ședința Guvernului din 07.05.2014 Programul privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la televiziunea digitală terestră. Pe marginea proiectului au fost organizate ședințe de lucru cu participarea reprezentanților MTIC, MAI, CCA, MF astfel, încât să fie permisă calitatea dublă de furnizor de multiplex și radiodifuzor pentru cazul multiplexelor regionale.
- ❖ Pe data de 10.09.2014 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr.736 pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea Codului Audiovizualului, ulterior înaintată Parlamentului pentru examinare și adoptare.
- ❖ Concomitent, de către Î.S. „Radiocomunicații” se efectuează mai multe testări a tehnologiilor de difuzare a programelor TV și radio în format digital pentru ca procesul de tranziție să decurgă cât mai facil.

Menționăm, că documentele elaborate de MTIC au fost înaintate în adresa Guvernului, prin care, repetat s-a solicitat urgentarea examinării și aprobării în ședință de Guvern a acestora.

II. Conținut digital și servicii electronice – promovarea generării conținutului și serviciilor digitale

OBIECTIV GENERAL: Crearea condițiilor propice pentru elaborarea și valorificarea conținutului național digital și digitizarea conținutului național existent, precum și implementarea și utilizarea serviciilor electronice

Obiective specifice:

- I. Conținutul digital este disponibil, accesibil, utilizat și valorificat
- II. 100% din autoritățile administrației publice centrale integrate în platforma de interoperabilitate către anul 2020
- III. Serviciile publice la ghișeu sunt oferite cetățenilor în temeiul buletinului de identitate, inclusiv electronic, sau prin identificarea electronică sau mobilă, fără a fi necesară prezentarea unor acte sau certificate suplimentare

Direcția strategică:

Programul crearea, dezvoltarea și valorificarea conținutului digital din R.M.

Pilonul II „Un volum bogat de conținut digital valorificat și servicii publice electronice accesibile” conține un singur Program, care prevede mai multe sarcini pentru toate autoritățile publice. Marea parte a acestor acțiuni s-au referit la ajustarea cadrului legal și instituțional pentru digitizarea conținutului și crearea condițiilor pentru păstrarea acestuia.

Pilonul II stabilește **23** de acțiuni, dintre care pentru anul 2014 au fost planificate - **5** acțiuni.

Realizări în cadrul Programului privind crearea, dezvoltarea și valorificarea conținutului digital din Republica Moldova.

- ❖ Inventarierea conținutului informațional existent. A fost elaborat chestionarul privind identificarea conținutului informațional existent pe domenii și prezentat pentru completare tuturor ministerelor și altor autorități administrative centrale. În acest sens, autoritățile

publice au efectuat inventarierea conținutului informațional pe domenii. Printre instituțiile care au demarat proceduri de digitalizare a conținutului identificat, pot fi menționate:

Ministerul Culturii - pe parcursul anului 2014 Biblioteca Națională Digitală Moldavica și-a completat colecțiile cu 530 obiecte digitale ce constituie 75,0 mii pagini digitizate. Catalogul OPAC, care conține înregistrări a achizițiilor începând cu a.1991 a fost completat cu 40,9 mii de înregistrări. La finele anului, numărul total de înregistrări catalografice constituia 457,8 mii, ceea ce reprezintă 34 la sută din toate titlurile deținute în colecțiile Bibliotecii Naționale. Actualmente colecția de carte este digitizată la 37%. Cele 6 muzee care activează în subordinea MC au digitizat 131,423 mii piese de patrimoniu. Astfel din numărul total de piese ale acestor muzee – 571,4 mii au fost digitizate circa 23%.

Academia de Științe – a consolidat conținutul revistelor științifice acreditate din RM în Instrumentul Bibliometric Național (30 mii publicații, 40% din conținutul științific național anual: web <https://ibn.idsi.md>).

Biroul Național de Statistică – a elaborat Planul-proiect de digitizare a serviciului „Eliberarea extrasului din rapoartele financiare anuale”, care ulterior va fi integrat cu serviciile guvernamentale.

Ministerul Afacerilor Interne - este în derulare procedura de digitizare a întregului masiv al fișierului operativ, care la momentul actual este gestionat în mod manual. Ca rezultat, începând cu luna august 2012 (pornirea procesului de digitizare) și până la finele anului 2014, din numărul total aproximativ de 850 000 cartele din fișierul evidență nominală, au fost digitizate 440 180, ceea ce conține 52%.

Rezultatele obținute pe marginea chestionarului completat au stat la baza elaborării Programului privind crearea, dezvoltarea și valorificarea conținutului digital din Republica Moldova, care urmează a fi consultat, avizat, definitivat și prezentat Guvernului pentru aprobare până la finele anului 2015.

- ❖ Preluarea, aprobarea și implementarea standardelor de bază internaționale, reglementărilor tehnice din domeniul digitizării și accesării on-line a conținutului. La data de 18 martie 2014, Institutul Național de Standardizare a devenit membru observator al Institutului European de Standardizare în Telecomunicații (ETSI), în urma deciziei luate în cadrul celei de-a 63-a sesiuni a Adunării Generale ETSI, obținând dreptul de a adopta în calitate de naționale standardele europene ETSI. Astfel, pe parcursul anului 2014, Institutul Național de Standardizare a adoptat circa 200 de standarde europene ETSI în calitate de standarde naționale.

În anul de raport au fost identificate Standardele internaționale în domeniul digitizării și accesării on-line a conținutului, a fost întocmită lista acestora, cu aprobarea ulterioară în cadrul ședinței Comitetului Tehnic 28 din 17.12.2014. Standardele aprobate de către CT 28 au fost înaintate Institutului Național de Standardizare pentru a fi incluse în Programul de standardizare națională pentru anul 2015.

- ❖ Pentru facilitarea creării și interoperabilității conținutului digital guvernamental între ÎS „CRIS „Registru” și IP „Centrul de Guvernare Electronică” a fost semnat Acordul de colaborare privind participarea la etapa de pilotare a Platformei de Interoperabilitate nr.537 din 18.09.2014. La moment, sunt încheiate Contracte privind prestarea serviciilor informaționale prin intermediul COI cu: Casa Națională de Asigurări Sociale și ÎS „Cadastru”.
- ❖ Prestarea serviciilor publice la ghișeu prin intermediul buletinului de identitate, inclusiv electronic. MTIC a beneficiat de suport bugetar oferit din partea UE pentru efectuarea studiului de fezabilitate privind necesitatea îmbunătățirii documentelor de identitate existente sau lansarea noilor documente de identitate în conformitate cu standardele UE, acțiune stabilită drept condiție a realizării procesului de liberalizare a regimului de vize (HG nr. 526 din 03.07.2014 privind aprobarea Acordului de finanțare dintre Guvernul RM și UE privind suportul în implementarea Planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize,

semnat la 12.06.14). În anul 2014 MTIC a fost lansat procesul de implementare a buletinului de identitate electronic, care prevede crearea unui sistem informațional integrat de identificare a persoanei și prestare a serviciilor electronice cu utilizarea semnăturii digitale.

- ❖ Crearea Fondului Național de Date Geospațiale, unde se acumulează materialele topografo-geodezice și cartografice de pe întreg teritoriul țării, care prezintă interes tehnic, științific, economic, istoric, social și cultural. Materialele și datele topografo-geodezice și cartografice sunt eliberate la solicitare spre utilizare autorităților publice și sectorului privat, conform Regulamentului Fondului.
- ❖ Crearea Registrului conținutului digital de acces public. La 09.04.2014, a fost aprobat Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei de Dezvoltare a Culturii „Cultura 2020”, fiind incluse ca acțiuni ce urmează a fi realizate în comun cu AGEPI: implementarea reformei sistemului bibliotecar și digitizarea patrimoniului cultural material, imaterial și audiovizual, crearea sistemului e-patrimoniu. De asemenea, AGEPI a coordonat cu Ministerul Culturii și Comisia Națională pentru Salvagardarea Patrimoniului cultural imaterial referitor la completarea legislației cu norme privind indicarea surselor sau a purtătorilor de patrimoniu cultural imaterial pe produsele care folosesc elemente de patrimoniu cultural imaterial. În acest context, AGEPI a inclus în Planul de acțiuni pentru anul 2015, inițierea unui proiect de modificare legislativă în scopul reglementării statutului operelor orfane și a modului de utilizare a acestora prin implementarea prevederilor Directivei 2012/28/UE din 25.10.2012 privind anumite utilizări permise ale operelor orfane.
- ❖ Reglementarea proceselor de plasare, accesare, utilizare și de actualizare a informațiilor ce constituie conținut digital. Plasarea și actualizarea conținutului digital pe paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet este reglementată prin Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.188 din 03.04.2012. Totodată, MTIC a elaborat și a promovat Legea nr.305 din 26.12.2012 cu privire la reutilizarea informațiilor din sectorul public care a fost urmată de Normele metodologice de aplicare a legii menționate aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 886 din 08.11.2013, precum și Metodologia publicării datelor guvernamentale deschise aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 701 din 25.08.2014. Actele normative menționate creează cadrul normativ necesar pentru plasarea, accesarea și utilizarea datelor guvernamentale deschise în format digital.
- ❖ În anul 2014 au fost evaluate paginile web la 16 ministere și 6 autorități administrative centrale, colectând date cantitative și calitative referitoare la dezvoltarea și implementarea tehnologiilor Web în cadrul acestora. Drept criterii de evaluare a paginilor-web ale autorităților publice au servit Cerințele privind conținutul, stilul și design-ul paginilor-web oficiale, aprobate prin HG nr.188 din 03.04.2012. Migrarea paginilor web oficiale ale autorităților publice pe noul model tipizat este în plină desfășurare. Concomitent, s-a inițiat procesul de reorganizare a paginilor web conform unui șablon unic. Instituțiile au primit instrumentarul necesar pentru a dezvolta și menține pagina web a autorității. Instituțiile care deja au lansat noile pagini sunt: Ministerul Culturii, Ministerul Economiei și Agenția Rezerve Materiale, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor. Paginile noi create dispun de o navigare mai simplă și eficientă pentru utilizator și au un grad sporit de securitate informațională.
- ❖ Întru plasarea de către autoritățile/instituțiile publice a tuturor informațiilor de interes public în format electronic pe portalul datelor deschise, în cadrul instituțiilor au fost desemnate prin ordine interne și instruite persoane responsabile pentru publicarea și actualizarea datelor deschise pe portalul date.gov.md. Astfel, majoritatea autorităților publice plasează informația de interes public pe portal:
Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor –au fost create și actualizate 9 seturi de date (36 de resurse).
Ministerul Culturii - actualmente pe portalul datelor deschise sunt plasate 20 seturi de date.

Ministerul Mediului - au fost publicate 18 seturi de date privind deșeurile, aprovizionare cu apă și canalizare, proiecte finanțate din sursele FEN, emisiile de gaze cu efect de seră, sistemele de irigare ș.a.

Ministerul Tineretului și Sportului – au fost plasate 8 seturi de date pe portal.

Ministerul Justiției – au fost deschise 25 seturi de date pe portalul guvernamental. În anul 2014 au creat contul pe portalul datelor deschise două instituții din subordinea ministerului: Centrul național de expertize judiciare (5 seturi) și Oficiul central de probațiune (1 set);

Ministerul Apărării – au fost plasate și actualizate periodic 14 seturi de date.

MAI - pe portalul MAI este postat Catalogul MAI de Date Guvernamentale cu Caracter Public. Astfel, MAI dispune de 99 seturi de date ce se actualizează periodic.

Ministerul Economiei – au fost plasate și actualizate 6 seturi de date pe portalul datelor deschise. Totodată, a fost lansat procesul de creare a Catalogului de Date Deschise, care va cuprinde date de interes public din cadrul ME și a instituțiilor din subordine/coordonare.

Ministerul Culturii – pe portalul datelor deschise sunt plasate 22 dataset-uri.

MTIC – au fost plasate 16 seturi de date ce se actualizează periodic.

- ❖ Întru accesarea conținutului digital în spațiul Internet pentru copii și pentru maturi, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal au elaborat recomandări privind accesarea conținutului digital în spațiul Internet pentru copii și adulți care sînt plasate pe pagina web a Centrului și pot fi consultate la link-ul: <http://datepersonale.md>.
- ❖ Procesul de reinginerie a serviciilor publice în cadrul autorităților publice a demarat odată cu aprobarea Programului de reformare a serviciilor publice pentru anii 2014-2016, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.122 din 18.02.2014. În scopul impulsiei reformei serviciilor publice, a fost realizată inventarierea serviciilor publice, și a fost supus procesului de reinginerie mai multe servicii.
- ❖ Întru promovarea utilizării instrumentelor de plată electronice, inclusiv la achitarea serviciilor furnizate de prestatorii de servicii publice a fost adoptată Legea nr.91 din 29.05.2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, care creează cadrul necesar pentru facilitarea utilizării a trei tipuri de semnături electronice în conformitate cu cadrul normativ al UE. Conform prevederilor Legii nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la prestarea serviciilor de plată și monedă electronică, Banca Națională a Moldovei a eliberat 5 licențe pentru desfășurarea activității de prestare a serviciilor de plată, inclusiv Î.S. „Poșta Moldovei” și 3 licențe pentru desfășurarea activității de emisie a monedei electronice, fapt ce permite sporirea competitivității față de sectorul bancar și promovarea intensă a plăților electronice. BNM zilnic efectuează deservirea operatorului Serviciului Guvernamental de Plăți Electronice (MPay) în calitate sa de participant al Sistemului automatizat de plăți interbancare în vederea efectuării compensării și decontării operațiunilor de plată acceptate în cadrul Serviciului MPay.

Totuși, cu toate că elaborarea și aprobarea e-strategiilor, programe/planuri de digitizare a proceselor interne ale autorităților este o direcție prioritară prevăzută pentru executare în anul 2014, majoritatea instituțiilor nu au elaborat asemenea documente de politici.

III. Capacități și utilizare – consolidarea alfabetizării și competențelor digitale pentru a permite inovarea și a stimula utilizarea

OBIECTIV GENERAL: Creșterea gradului de alfabetizare digitală, dezvoltarea competențelor digitale și a incluziunii digitale

Obiective specifice:

- I. Absolvenții instituțiilor de învățământ posedă competențe digitale pentru a activa într-o societate informațională
- II. Angajații sectorului public posedă competențe digitale necesare unei guvernări competitive
- III. Sunt create condiții propice pentru incluziunea socială în baza serviciilor electronice

Directii strategice:

1. Programul educație digitală în învățământul general obligatoriu
2. Programul de formare continuă și incluziune digitală „Competențe digitale pentru toți”
3. Programul formarea competențelor digitale pentru angajații instituțiilor publice
4. Programul de promovare a incluziunii digitale

Pilonul III „Fortificarea capacităților de utilizare TIC – un grad ridicat de utilizare a beneficiilor oferite de acestea pentru toți membrii societății” cuprinde 4 Programe strategice și conține **30** de acțiuni, dintre care - **8** sunt cu termen de realizare în anul 2014.

Realizări în cadrul Programului educația digitală în învățământul general obligatoriu.

- ❖ Evaluarea curriculei „Informatica” pentru învățământul general obligatoriu. Ținând cont de faptul că Republica Moldova se confruntă cu o deficiență de competențe TIC și un nivel scăzut al alfabetizării digitale, pe parcursul anului 2014 s-a efectuat o evaluare amplă a situației în acest domeniu. Criteriile de bază a evaluării au cuprins: planul-cadru de învățământ, obiectivele generale pe discipline, conținuturile disciplinei, strategiile didactice, strategiile de evaluare, coerența dintre componentele curriculumului etc. și au oferit informații cu privire la relevanța, calitatea și eficiența curriculumului. Chestionarea s-a desfășurat în perioada septembrie-noiembrie 2014. Pilotarea curriculei este programată pentru anul de studii 2015-2016, în aproximativ 25 de instituții.
- ❖ Instruirea populației în serviciile electronice sectoriale, biblioteci publice. O oportunitate în acest sens a constituit Programul Novateca, finanțat de Fundația Bill și Melinda Gates în cooperare cu USAID, și implementat de IREX Moldova, care este un program cu o durată de cinci ani și care are drept scop facilitarea transformării bibliotecilor din Republica Moldova în instituții comunitare vibrante. Cu îndrumarea bibliotecarilor instruiți și cu susținerea partenerilor comunitari, cetățenii au posibilitatea de a se bucura de acces gratuit la tehnologii moderne precum și de servicii inovatoare de bibliotecă, proprii nevoilor moderne de informare. La începutul anului curent, programul Novateca a fost extins de la etapa de program pilot la cea de program național.
- ❖ Semnarea Memorandumului de Înțelegere între Guvernul Republicii Moldova, Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională, compania Microsoft și Corporația International Business Machines din 24.09.2014, care prevede crearea în cadrul Universității Tehnice din Moldova a unui Centru de excelență în domeniul Tehnologiilor Informaționale. Lansat prin parteneriat public-privat, Centrul de Excelență va pune la dispoziție laboratoare și săli dotate cu echipamente de ultimă generație, programe educaționale performante și

practice, tehnologii de ultimă oră, fapt ce va impulsiona creșterea economică a Republicii Moldova prin asigurarea fluxului suficient de specialiști înalt calificați pentru industria TIC, creșterea potențialului de inovare în domeniul TIC și crearea unui ecosistem favorabil dezvoltării antreprenoriatului.

- ❖ Constituirea Grupului de lucru privind elaborarea standardelor educaționale de competențe digitale, compatibile cu practicile europene. A fost elaborată varianta draft a standardelor de competență digitală ale elevilor și profesorilor.
- ❖ Ministerul Educației a făcut disponibil pentru publicul larg 42 de manuale în format digital pentru clasele a 10-a, a 12-a. Cele 40 de titluri, care vor fi reeditate în anul 2015, vor fi oferite elevilor și în format PDF. Pentru elaborarea conceptului manualului digital, în anul 2015 vor fi bugetați 10 000 USD din contul grantului Agenției Coreeni pentru Cooperare Internațională.

Realizări în cadrul Programului de formare continuă și incluziune digitală „Competențe digitale pentru toți”.

- ❖ Pe parcursul anului 2014 la Centrul pentru Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație au fost instruiți 913 profesori. Complementar, mai mult de 400 de cadre didactice au fost instruite conform metodologiei Intel-Teach cu susținerea companiei Intel.
- ❖ S-au elaborat cursurile în format electronic pentru facilitarea accesului la studii și incluziune. Ponderea cursurilor care se desfășoară cu utilizarea platformei Moodle este următoarea: Academia militară – 25%, Universitatea de Stat din Comrat 4%, IPÎ „Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată” 10%, Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova 16%, USPEE 40%, Universitatea Agrară de Stat din Moldova 15 cursuri, Universitatea de Stat "Alecu Russo" din m. Bălți 20%, Universitatea Academiei de Științe a Moldovei 30-60% în funcție de specialitate, Universitatea de Stat "B.P.Hașdeu" din Cahul 2%, Academia de Studii Economice din Moldova 25%, Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți 4%, Universitatea de Stat din Tiraspol 10%, Universitatea Liberă Internațională din Moldova 2%, UPS "Ion Creangă" 22%.
- ❖ A fost realizat un studiu cu privire la disponibilitatea și calitatea cursurilor TIC oferite de către instituțiile de formare continuă. Rezultatele studiului stau la baza elaborării Planului de acțiuni pentru modernizarea curriculei, diversificarea cursurilor și modificarea regulamentului de atestare a cadrelor didactice.
- ❖ În anul de raport a fost elaborată Concepția învățământului la distanță, care urmează să fie aprobată de către Colegiul Ministerului Educației.
- ❖ Ministerul Educației beneficiază de Scrisoarea de Eligibilitate din partea companiei Microsoft care permite achiziționarea licențelor Windows și Office pentru instituțiile de învățământ din țară la prețuri preferențiale. Toate calculatoarele procurate de către Minister sau în cadrul proiectelor desfășurate cu participarea Ministerului au fost dotate cu softuri licențiate. Cu suportul partenerilor externi, au fost dotate cu echipamente și softuri de sistem și educaționale legale un șir de instituții de învățământ:
 - a. 29 de instituții de învățământ dotate cu clase multimedia în cadrul Proiectului de Sprijinire a Reformei Educației în Republica Moldova implementat de către Soros Moldova ;
 - b. 10 instituții de învățământ dotate cu tehnică de calcul în cadrul proiectului Incluziunea digitala rurală;
 - c. 6 laboratoare de informatică deschise în 4 colegii și 2 școli profesionale cu suportul Agenției pentru Dezvoltare Austriacă;
 - d. instituții de formare continuă beneficiază de clase multimedia oferite de către Agenția Coreeană pentru Cooperare Internațională în cadrul proiectului Smart Classroom.
- ❖ Prin Hotărârea Guvernului nr. 899 din 27.10.2014 a fost aprobat Regulamentul Sistemului de Cartografiere al școlilor, gimnaziilor și liceelor. În 2015 se planifică revizuirea integrală a HG Nr. 270 din 13.04.2007 cu privire la aprobarea Concepției sistemului informațional educațional.

Realizări în cadrul Programului de promovare a incluziunii digitale.

❖ Programele de incluziune socială vor include, în mod obligatoriu, componenta „Incluziune digitală”. Pe parcursul anului 2014 au fost create spoturi de instruire a populației în serviciile electronice sectoriale de către următoarele instituții:

MDRC - în parteneriat cu Centrul de Guvernare Electronică a lansat serviciul electronic „e-documente normative în construcții”. Noul serviciu electronic a simplificat accesul la documentele din domeniul construcțiilor. Astfel, accesând portalul <http://ednc.gov.md>, cetățenii, funcționarii, experții în domeniul construcțiilor și agenții economici pot găsi întreaga bază de date a documentelor normative în construcții, valabilă pe teritoriul Republicii Moldova și actualizată în timp real.

MAEIE - în luna iulie 2014, în colaborare cu Centrul de Guvernare Electronică, a fost creat și publicat în rețeaua Internet (agenții mass-media, rețele de socializare, site-uri ale autorităților publice centrale) spotul privind utilizarea serviciului viză electronică (E-Visa).

Ministerul Justiției – ghidul electronic de instruire a populației în serviciile electronice pe domeniul stării civile a fost realizat în colaborare cu Centrul de Guvernare Electronică. La moment se rulează în sala de audiență a cetățenilor din sediul instituției, fiind plasat inclusiv pe pagina oficială a SSC și rețelele de socializare.

IV. Crearea condițiilor pentru sporirea gradului de securitate și încredere în spațiul digital

Obiective specifice:

- I. Sporirea nivelului de securitate cibernetică a infrastructurilor critice naționale (autorități/instituții publice, rețele de comunicații electronice, apeducte, instalații și rețele energetice, rețele de transport etc.)
- II. Sporirea competențelor în securitatea cibernetică
- III. Creșterea gradului de conștientizare a riscurilor spațiului digital și a necesității măsurilor de asigurare a securității cibernetică
- IV. Promovarea și dezvoltarea cooperării în plan internațional în domeniul securității cibernetică

Direcția strategică:

Planul de acțiuni privind asigurarea securității cibernetică a Republicii Moldova

Obiectivul „Crearea condițiilor pentru sporirea gradului de securitate și încredere în spațiul digital” se realizează prin implementarea Planului de acțiuni privind asigurarea securității cibernetică a Republicii Moldova. Acest Plan conține **19** acțiuni, dintre care **7** acțiuni – cu termen de realizare în anul 2014.

Realizări în cadrul Planului de acțiuni privind asigurarea securității cibernetică a R.M.

- ❖ A fost efectuată analiza cadrului normativ existent și a practicii internaționale privind sporirea nivelului de securitate cibernetică a infrastructurilor critice naționale. În rezultatul analizei, Serviciului de Informații și Securitate a elaborat proiectul Concepției Securității Informaționale a Republicii Moldova, care în prezent este în proces de lucru.
- ❖ A fost elaborat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în vederea excluderii unui șir de bariere de ordin legislativ în procesul de asigurare a securității informaționale de către organele abilitate. Proiectul prevede completarea Legii cu privire la prevenirea și combaterea criminalității informatice cu prevederi ce țin de elaborarea unui Plan național de prevenire și combatere a criminalității informatice, care va

fi aprobat de Guvern atît în scopul prevenirii și combaterii fenomenului vizat, cît și în vederea asigurării protecției victimelor acesteia. Elaborarea Planului este în proces de lucru.

- ❖ S-a inițiat procesul de elaborare a proiectului de lege privind infrastructura critică națională a Republicii Moldova în scopul definirii infrastructurilor critice naționale care urmează să fie protejate de atacuri cibernetice. Instituțiile implicate în combaterea criminalității informatice, precum Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Procuratura Generală, Centrul de Telecomunicații Speciale, de către Inspectoratul General al Poliției au elaborat 2 caiete de sarcini în vederea efectuării misiunilor de evaluarea a Sistemului național de combatere a criminalității informatice "Cyber crime" și a necesităților tehnice ale subdiviziunilor implicate în combaterea criminalității informatice.
- ❖ S-a inițiat procesul de elaborare a unui Sistem Național de Securitate În acest sens, s-a decis că instituția responsabilă de elaborarea Strategiei Securității Informaționale și a Planului de acțiuni de implementare a Strategiei va fi SIS al RM.
- ❖ A fost elaborat un proiect de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative cu privire la perfecționarea cadrului legislativ în vigoare și ajustarea acestuia la cerințele moderne de securitate. Proiectul prevede modificarea și completarea mai multor norme, în vederea ajustării acestora la cadrul juridic internațional și înlăturării deficiențelor constatate în procesul de aplicare a prevederilor legale. Aceste modificări și completări în principal urmăresc: înlăturarea lacunelor și barierelor de ordin legislativ, constatate în procesul de prevenire și combatere a criminalității informatice; implementarea prevederilor Convenției CE privind criminalitatea informatică, a Convenției CE pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și abuzurilor sexuale, a Directivei 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13.12. 2011 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile, a Directivei 2008/114/CE a Consiliului din 8.12.2008 privind identificarea și desemnarea infrastructurilor critice europene și evaluarea necesității de îmbunătățire a protecției acestora.
- ❖ În scopul stimulării schimbului reciproc de informații privind amenințări, vulnerabilități, riscuri, incidente și atacuri cibernetice între sectorul public și privat, au fost semnate: Acordul de colaborare între MAI și ÎS "CTS" din 24 februarie 2014 și Acordul de colaborare între MAI și Banca Națională a Moldovei din 03 martie 2014.
 - a. Prin intermediul Centrului pentru combaterea crimelor informatice al IGP, Acordul privind schimbul de informații cu ÎS "CTS" va asigura schimbul eficient de informații dintre părțile în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor, contravențiilor din domeniul informatic, precum și asigurarea securității spațiului cibernetic. Conlucrarea dintre IGP și CTS va avea loc sub formă de schimb de informații și asistență reciprocă în domeniul incidentelor cibernetice depistate în cadrul sistemelor informatice administrate, precum și schimb de metodologii, practice și altă experiență în domeniul prevenirii criminalității informatice.
 - b. Acordul semnat între BNM și IGP prevede realizarea schimbului de informații cu privire la fraude, infracțiuni informatice și contravenții în domeniul comunicațiilor aferente activității desfășurate de către prestatorii serviciilor de plată, precum și cele aferente utilizării instrumentelor de plată fără numerar. Astfel, Acordul încheiat cu BNM va asigura siguranța și încrederea în plățile prin virament cu utilizarea instrumentelor de plată fără numerar, precum și va contribui la prevenirea și combaterea faptelor ilicite comise prin intermediul mijloacelor de plată electronice.

Totodată, putem menționa, că relațiile de colaborare stabilite și fortificate prin acordurile semnate vor asigura un schimb rapid de informații, necesare pentru reacționare rapidă și promptă la atacurile cibernetice și acțiunile ilegale comise cu scopuri meschine, prin utilizarea sistemelor informaționale și a mijloacelor tehnice moderne, atît de răspândite, accesibile și solicitate de populație în activitatea sa.

Pe de altă parte, Centrul de Telecomunicații Speciale dezvoltă parteneriate de tip public-privat pentru a stimula schimbul reciproc de informații privind amenințările, riscurile, precum și măsurile întreprinse în cazul incidentelor sau atacurilor cibernetice. Totodată, consolidează la nivelul autorităților competente potențialul de cunoaștere, prevenirea riscurilor asociate utilizării spațiului cibernetic.

- ❖ Informarea și instruirea angajaților instituțiilor publice în problemele securității cibernetice și diminuarea riscurilor atacurilor cibernetice. CERT-GOV-MD reprezintă un punct național de contact cu structurile de tip CERT care funcționează în cadrul instituțiilor sau autorităților publice și al altor organizații naționale și internaționale.
În cadrul CERT-GOV-MD a fost elaborată politica de comunicare strategică privind securitatea cibernetică, situațiile de criză cibernetică evaluările de strategie, colaborarea cu angajații instituțiilor publice-privat și recomandările adresate publicului.
În acest sens, au fost organizate campanii de conștientizare a riscurilor de securitate informațională, fiind atenționată necesitatea sporirii a nivelului de securitate a rețelelor și informațiilor, nu numai în scopul menținerii serviciilor esențiale pentru societate și economie, dar și pentru protejarea integrității fizice a cetățenilor prin sporirea eficienței și funcționării sigure a infrastructurilor critice.
Au fost organizate training-uri, cursuri pentru formarea profesională în domeniul securității sistemelor informatice și inițiate programe pentru conștientizarea riscurilor la care sunt supuse SI ale autorităților publice.
- ❖ În cadrul Academiei de poliție al MAI a fost instituit un curs nou, care are ca obiect de studiu probleme de tehnologii informaționale, inclusiv ce vizează problemele securității cibernetice și riscurile atacurilor cibernetice. Cursul este prevăzut pentru studii universitare în calitate de obiect separat, și pentru studii postuniversitare de reciclare – ca curs distinct.
- ❖ A fost alcătuită lista inițială a standardelor referitoare la securitatea informațională, prescripțiile cărora ar putea fi puse la baza procedurilor de accesare a informației și procedurilor de audit al securității cibernetice. Lista se va completa și actualiza în continuare. În prezent această listă include 4 standarde. Totodată, se studiază experiența implementării procedurilor de control a accesului la informații, implementate în cadrul întreprinderilor din subordine și a procedurilor de audit în baza standardelor de management a protecției informației.
- ❖ A fost elaborată versiunea actualizată a subsistemului „Web–Acces”, ce permite efectuarea managementului asupra accesului utilizatorilor. Permanent se monitorizează accesarea de către utilizatorii interni și externi la resursele informaționale și legitimitatea rolurilor utilizatorilor, conform „Regulamentului privind ordinea de acordare a accesului la resursele informaționale prin intermediul SIA „SGARI”, aprobat prin Ordinul ÎS „CRIS „Registru” nr.48 din 10.02.2014.
- ❖ În conformitate cu standardul de firmă SF 37603221-020:2012 au fost efectuate misiuni de audit intern al ÎS “CRIS “Registru”, care au demonstrat concordanța sistemului de securitate informațională a întreprinderii cu standardul internațional ISO / IEC 27001.
În perioada 22-25 septembrie 2014 de către compania de audit S.C.„RINA SIMTEX” SRL a fost efectuat auditul extern repetat al întreprinderii, care a confirmat nivelul înalt al Sistemului de management al securității informaționale în concordanță cu cerințele standardelor internaționale ISO/CEI 27001.
- ❖ A demarat procesul implementării Planului măsurilor de protecție și securitate în M-cloud. La moment sunt stabilite măsurile necesare pentru protecția infrastructurii și a serviciilor prestate de M-Cloud, care corespund cerințelor standardelor naționale și internaționale. La data de 03.11.2014 prin ordinul Secretarului General al Guvernului nr.380/A a fost aprobată Arhitectura de securitate a platformei tehnologice guvernamentale comune (M-Cloud).

- ❖ Întru asigurarea managementului identității electronice pentru asigurarea securității cibernetice au fost implementate Centre de certificare a cheilor publice de nivel superior, CVCA/DVCA, ceea ce permite reglementarea accesului persoanelor abilitate către datele personale prescrise în documentele emise, folosind certificatele digitale. A fost lansat Directoriul Național al Cheilor publice (NPKD), care asigură schimbul de certificate digitale cu membrii ICAO.
- ❖ Au fost elaborate Acordurile de responsabilitate pentru divulgarea datelor cu caracter personal de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (CNPDC) care în prezent sunt la etapa de avizare și implementare.
- ❖ În prezent la CNPDC sunt înregistrați 207 operatori de date cu caracter personal și 506 sisteme informatice și informaționale în care sunt prelucrate astfel de date. În acest sens, înregistrarea ca operator în Registrul de evidență semnifică implementarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal și prelucrarea acestora în cadrul SI de date cu caracter personal (HG nr.1123 din 14.12.2010).
- ❖ Platforma escoala.md este plasată în cloud-ul Guvernului și respectă toate normele de asigurare a protecției datelor cu caracter personal.
- ❖ Ministerul Afacerilor Interne a inițiat procedurile de înregistrare SIA, ce conțin date cu caracter personal. La moment sunt înregistrate 4 sisteme gestionate de MAI (nr. înregistrare 0000081) în SI „Registrul de evidenta al operatorilor de date cu caracter personal”. SI în care sunt prelucrate date cu caracter personal sunt înregistrate conform legii în registrul de stat al operatorilor de date cu caracter personal.
- ❖ Realizarea campaniilor naționale de informare privind riscurile spațiului digital și deprinderi de protecție a avut loc și în cadrul „Zilelor Tehnologiei Informației și Comunicațiilor în Republica Moldova – 2014”, desfășurate în luna mai prin seminarul „Crearea condițiilor pentru sporirea gradului de securitate a spațiului cibernetic”. În cadrul seminarului au fost abordate un șir de probleme, inclusiv problema diminuării riscurilor spațiului digital în contextul acțiunilor factorului uman.
- ❖ În perioada lunii octombrie s-a desfășurat Luna securității cibernetice . În cadrul acesteia s-au organizat un șir de evenimente de amploare, menite să atenționeze importanța pregătirii instituțiilor din Republica Moldova pentru a riposta atacurilor cibernetice, fiind pe larg discutată situația actuală în domeniul securității cibernetice a Republicii Moldova, acțiunile care urmează să fie întreprinse pentru asigurarea securității cibernetice.
Ministerul Afacerilor Interne cu prilejul aniversării Zilei Siguranței pe Internet, a intervenit către mai multe instituții, precum și reprezentanții societății civile în vederea informării publicului larg asupra pericolului victimizării de către abuzatori prin intermediul rețelei Internet, încurajându-se cetățenii spre utilizarea Internetului și tehnologiilor on-line în mod sigur și eficient. Informații cu caracter preventiv au fost difuzate în 1350 instituții pe întreg teritoriul RM, aproximativ 10000 vizitatori ai cinematografului „Patria” au vizionat materiale video cu tematica anunțată, circa 587 130 au primit mesaje sms, iar pe situ-le autohtone a noutăților plasate în vederea prevederii crimelor informatice au fost înregistrate 280 vizualizări.
În prezent, cu susținerea este asigurată crearea a 2 spoturi video cu privire la riscurile și amenințării spațiului virtual pentru copii, precum și măsurile de protecție necesare care urmează a fi realizate pentru diminuarea pericolului și daunei provocate. Această campanie vizează părinții, profesorii, instituțiile tutelare, aceștia fiind informați despre măsurile necesare care urmează a fi întreprinse în cazul depistării unor fapte socialmente periculoase.
- ❖ Întru promovarea și dezvoltarea cooperării în plan internațional în domeniul securității cibernetice, CERT-GOV-MD a stabilit parteneriate de colaborare cu echipele CERT din Romania și Georgia, precum și aderarea la comunitatea echipelor CERT din Europa „Trusted Introducer”, cu acreditarea ca membru deplin.

CONCLUZII

Majoritatea obiectivelor și acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei „Moldova Digitală” sunt direcționate către dezvoltarea sectorului TIC, și anume prin îmbunătățirea accesului extins la infrastructura TIC modernă, conținutul digital bogat și serviciile informaționale performante. Fiecare componentă a Planului include obiective specifice și sub-acțiuni care țintesc factori la nivel de dezvoltare a societății informaționale.

Analizând gradul de executare a acțiunilor din fiecare Pilon separat, se atestă evoluții pozitive în primul an de implementare a Strategiei „Moldova Digitală 2020”, totodată fiind înregistrare și anumite întârzieri sau nerealizări.

Pentru anul 2014, în au fost planificate **32** acțiuni, dintre care au fost realizate **17**, nerealizate – **5**, **6** acțiuni au fost inițiate și sunt în proces de lucru, la **4** acțiuni este lipsă de informație.

Nivelul de executare a Pilonilor din Panul de acțiuni în perioada de referință:

Denumirea	Realizată	Nerealizată	În curs	Lipsa informației
Pilonul I	7	2	3	-
Pilonul II	3	-	-	2
Pilonul III	3	2	3	2
Obiectivul IV	4	1	-	-

Din tabelă deducem că rezultate pozitive au fost obținute la Pilonul I și Obiectivul IV. La Pilonul II, cu toate că marea majoritate a acțiunilor au fost planificate pentru anii următori s-a reușind a fi inițiate și sunt în proces de lucru o parte din acestea. Acest fapt se datorează în special instituțiilor publice, care au devenit mai receptive și plasează informația de interes public pe portalul datelor deschise. Un număr redus de realizări se denotă la Pilonul III „Creșterea gradului de alfabetizare digitală, dezvoltarea competențelor digitale și a incluziunii digitale”. Acțiunile inițiate în cadrul direcțiilor și programelor strategice din Pilonul III au fost realizate doar parțial, fiind extins termenul pentru anii următori.

Siguranța în tratamentul datelor cu caracter personal și protecția acestora constituie un subiect de interes major și actual fiind stabilit ca obiectiv separat în Planul de asigurare a securității cibernetice. CERT-GOV-MD constată faptul că amenințările de natură informatică asupra spațiului cibernetic guvernamental s-au diversificat, fiind relevate tendințe evolutive, atât din perspectiva cantitativă, cât și din punct de vedere al complexității tehnice evidențiate. În acest sens se impune necesitatea fortificării activității CERT-GOV-MD, prin elaborarea unui proiect de lege, care va stabili anumite reguli în ceea ce privește raportarea și răspunsul în cadrul unor incidente de securitate.

Ținem să menționăm că, prima perioadă de implementare a Strategiei și a Planului de acțiuni a demonstrat existența a suficiente provocări și probleme cauzate atât de circumstanțe obiective, cât și subiective: insuficiență de fonduri materiale, insuficiență de resurse calificate, întârzieri și inacțiuni.

Cea mai mare provocare este condiționată de lipsa resurselor financiare necesare pentru implementarea Planului de acțiuni. Aplicarea Strategiei și a Planului de acțiuni presupune alocări financiare considerabile. Respectiv, instituțiile sunt în situația de a realiza toate acțiunile prevăzute în baza bugetului aprobat, fără a avea surse suplimentare în acest scop sau să depună eforturi susținute pentru a atrage potențiali donatori.

De asemenea, o parte din sarcinile trasate pentru anul de raport se referă la aprobarea unor acte normative/legislative. Deși majoritatea au fost elaborate nu s-a reușit aprobarea acestora, din diferite motive.